

БЕКІТЕМІН:
Ақмола облысы білім
басқармасының жанындағы
«Ақмола дарыны» дарынды балалар
мен талантты тұлғалды анықтау және
дамыту орталығы» КММ
басшысы
Е.Оразов
2021 ж.

**Жалпы білім беретін пәндер бойынша республикалық ғылыми жобалар
конкурстарының облыстық кезеңін ұйымдастыру және өткізу
ҚАҒИДАЛАРЫ**

1. Жалпы ережелер

1. Осы Жалпы білім беретін пәндер бойынша республикалық ғылыми жобалар конкурстарын облыстық кезеңін ұйымдастыру және өткізу қағидалары (бұдан әрі – Ғылыми конкурс) Ғылыми конкурстардың ұйымдастыру және өткізу тәртібін анықтайды.

2. Ғылым мен техника бойынша Халықаралық жарыстардың Ғылыми конкурсын (Intel International Science and Engineering Fair (бұдан әрі – Intel ISEF)) жыл сайын Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі (бұдан әрі – Министрлік) өкізеді.

3. Ғылыми конкурстың мақсаттары мен міндеттері:

1) оқушылардың ғылыми-зерттеу және оқу-танымдық қызметін ынталандыру;

2) ең талантты және дарынды жас зерттеушілерді іріктеу және оларға қолдау көрсету;

3) Қазақстан Республикасының зияткерлік әлеуетін қалыптастыруға ықпал ету.

4. Ғылыми конкурстың іріктеу кезеңдері халықаралық қағидалардың (Intel ISEF) талаптарына сәйкес – Ғылыми Рецензиялау Комитетімен (бұдан әрі – ГРК) өткізіледі. ГРК – Ғылыми конкурстың әр кезеңіндегі заңдары, қаулылары және ережелері бар ғылыми жұмыстардың, сертификаттардың, ғылыми зерттеу жоспарларының, экспонаттарының бағалануына жауапты білікті мамандар тобы болып табылады.

Ғылыми конкурстың барлық деңгейлерінде ғылыми жалғандық және бұрмалауға, басқа конкурстарға бұрын-соңды ұсынылған жұмысты өз жұмысы ретінде пайдалану немесе ұсыну, жалған мәліметтер беруге жол берілмейді.

5. Ғылыми конкурстың облыстық кезеңінің қазылар алқасы Ақмола облысы білім басқармасының басшысымен бекітіледі.

6. Ғылыми конкурса:

1) аталған ғылым саласындағы фактілер, оқиғалар, құбылыстар және бұрын танылмаған, ерекше жақтары көрсетіледі;

2) мектеп тәжірибелерін жетілдіруге, өндірістік процесстердің тиімділігін арттыруға ықпал ететін, практикалық міндеттерді шешуге жаңалықтар әкелетін аппараттардың, модельдердің, құралдардың конструкциялары ұсынылады;

3) әлеуметтік-экономикалық мәселелерді шешуге бағытталған экономикалық-заңдыққа негізделген компьютерлік модельдер және жобалар ұсынылады.

7. Ғылыми конкурса:

1) жарысқа кәмелетке толмағандар үшін рұқсат етілмейтін аспаптармен жұмыстар, жануарларға кәтігездік кәрсетілетін эксперименттер, адам денсаулығы мен жануарлар үшін зиян келтіретін заттармен жүргізілетін жұмыстар (улы, радиоактивтік, канцорегендік және мутагендік әсері бар зерттелмеген биологиялық белсенді қосылыстар, адам және жануарлар үшін патогенді немесе шартты патогенді заттар, микроағзалар, вирустар, ішімдік, никотин) жарысқа қатысуға жіберілмейді;

2) республикалық жарыстарда бұрын қаралған және қорғалған жұмыстар Ғылыми конкурса қатысуға жіберілмейді.

8. Зерттеу жұмыстарын рәсімдеуге қойылатын талаптар:

1) жұмыс мәтіні компьютерде басылып мынадай құрылымнан тұруы тиіс:

титул парағы;

мазмұны;

абстракт (аннотация) үш тілде жазылады. (казак тілінде, орыс тілінде және ағылшын тілінде);

кіріспе;

зерттеу бөлімі;

қорытынды;

пайдаланылған әдебиеттер тізімі;

2) титул парағында мыналар көрсетіледі:

- жұмыс орындалған ұйымның толық атауы, қаласы, мектебі;

- автордың (біріккен автордың) тегі, аты, сыныбы;

- жұмыстың атауы;

- жұмыстың дайындалған бағыты, секциясы;

- жетекшінің тегі, аты, әкесінің аты;

- қаласы (жарыстың өтетін жері), жылы;

3) абстракт (аннотация) (250 сөзден артық емес) қамтылған жұмыстың қысқаша мазмұнын көрсетуі тиіс:

- зерттеудің мақсаты;

- гипотезасы;

- кезеңдері, зерттеудің реті;

- тәжірибенің әдістемесі;

- зерттеудің жаңалығы және дербестік дәрежесі;

- жұмыстың нәтижесі және қорытындысы;
- нәтижелерді практикада қолдану салалары;

4) кіріспеде (екі беттен артық емес) мыналар келтіріледі: таңдалған зерттеу тақырыбының өзектілігі, осы жұмыстың мақсаты (міндеті); қойылған міндеттерді шешу әдісі қысқаша көрсетіледі;

5) жұмыстың зерттеу бөлімі (20 беттен кем емес) жеке тараулардан (параграфтардан) тұрады және мыналарды қамтиды:

- осы жұмысты жүргізудің қажеттілігіне көз жеткізуге және оның мақсатын (міндетін) құрастыруға мүмкіндік беретін таңдалған тақырып бойынша белгілі нәтижелерге талдама шолу жасау;
- қойылған міндеттерді шешу әдістерін сипаттау;
- жұмыстың нәтижелері және оларды талқылау;
- суретті материалдар (сызбалар, кестелер, фотосуреттер және суреттер);

6) пайдаланылған әдебиеттерге сілтемені төртбұрышты жақшада көрсету керек. Мәтінде кездесетін сілтемелердің шығуына қарай, нөмірлеу реті болады;

7) қорытынды (бір беттен артық емес) жұмыстың негізгі нәтижелері және олардың негізінде жасалған қорытындыларын, жұмыстың нәтижелерін ғылыми және практикалық мақсаттарға пайдалану жөніндегі ұсыныстарды қамтиды;

8) пайдаланылған әдебиеттер жұмыс соңында жалпы тізіммен мынадай тәртіпте беріледі:

- автордың тегі және қысқартылған аты-жөні;
- мақаланың және журналдың аты (журналдағы мақалалар үшін);
- журналдың, кітаптың аты;
- басып шығарылған орны және баспасы (кітаптар үшін);
- басылған жылы, шығу нөмірі, беті;

9) әрбір жұмыста таңдалған тақырыптың өзектілігі, автордың жұмысқа сіңірген жеке еңбегі, жұмыстың кемшіліктері және нәтижелерін әрі қарай пайдалану жөніндегі ұсыныстары көрсетілген жетекшінің пікірі қоса берілуі керек;

10) төртінші кезеңге (баяндамаға) 135x125 шаршы сантиметр көлемдегі стендке орналастыру үшін демонстрациялық материалдарды жасау ұсынылады.

9. Стендті рәсімдеуге қойылатын талаптар:

- стендтің жоғарғы жағына көлденеңінен абстрактын, қатысушының атын, жасын, мектебінің, қаласының, облысының атын орналастыру қажет;
- стенд материалдары жұмыстың мазмұнын сипаттайтын нөмірленген кестелер, фотосуреттер, суреттер, диаграммалар енгізіліп, қорытындылары көрсетіліп, талғаммен ресімделеді;
- мазмұнды дайындау кезінде негізгі назарды жоба авторының алған нәтижелерін көрсетуге аударылады.

10. Уәкілдік мүшемен бекітілген ғылыми жетекші жұмыс нәтижелері диплом жұмыстарынан, магистрлік және кандидаттық диссертациялардан, ғылыми ұжымдардың есептерінен көшірілмеген, алынған нәтижелердің нақтылығы мен дұрыстығын қамтамасыз етеді. Оқушы жаңа білім мен өз

бетінше зерттеу қызметінің дағдыларына ие болып, өз қолынан келетін жұмысты орындауы керек.

2. Ғылыми конкурсты ұйымдастыру және өткізу тәртібі

11. Ғылыми конкурс төрт кезеңде өткізіледі:

1) бірінші кезең - аудандық, орта білім беретін оқу бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарында өткізіледі;

2) екінші кезең – іріктеу, өтінім мен жұмыстар ағымдағы жылдың 31 мамырынан 9 маусымға дейін қабылданады Ақмола облысы білім басқармасының жанындағы «Ақмола дарыны» дарынды балалар мен талантты жастарды анықтау және қолдау орталығы» өткізеді, Көкшетау қ., Абай көшесі 107, 7 кабинет тел.: 8 716 2 40 11 54, 40 23 44;

3) үшінші кезең – облыстық, мерзімі қосымша хабарланады. Осы кезең екі турда өткізіледі; Бірінші тур – жобаны қорғау, екінші тур – бейіндеу пәндері бойынша тестілеу (республикалық ережеге сәйкес 8 сынып оқушылары облыстық кезеңнің 2 турына қатыса алмайды, яғни тестілеуге кірмейді);

4) төртінші (қорытынды) кезең – республикалық. Осы кезең екі турда өткізіледі. Бірінші тур – іріктеу (жаратылыстану – математикалық бағыттағы жобаны алдын ала сараптау), екінші тур – жобаны қорғау.

12. Ғылыми конкурстың бірінші және екінші кезеңін өткізу мерзімі Ақмола облыс білім басқармасы басшысының бұйрығымен анықталады. Ғылыми конкурстың үшінші, төртінші кезеңдері Министрліктің бұйрығымен белгіленген мерзімде өткізіледі. Ғылыми конкурс осы Қағиданың қосымшасына сәйкес жалпы білім беретін пәндер бойынша республикалық ғылыми жобалар конкурстары өткізілетін пәндер тізбесі бойынша өткізіледі.

13. Ғылыми жетекшінің немесе оқушылардың ғылыми қоғамының ұсынуымен, ғылыми конкурстың бірінші кезеңіне 9-11 сынып оқушылары қатысады. Зерттеу жұмыстарын екі оқушыдан кем емес орындайды.

14. Екінші кезеңге бірінші кезең жүлдегерлері қатысады, олар ғылыми жетекшінің пікірін және ілеспе құжаттарды (өтінім, мектептің есебі, зерттеу журналы) ұсынады.

15. Үшінші кезең екі турда өткізіледі:

бірінші тур – алдын ала сараптамадан өткен жобаны қорғау;

екінші тур – осы Қағиданың қосымшасында көрсетілген жалпы білім беретін пәндер бойынша ғылыми жобалардың республикалық конкурсы өтетін пәндер тізіміне сәйкес сыныбына, оқыту тіліне қарай бейіндік пәнді тереңдетіп оқыту бағдарламасы бойынша тестілеу.

Әдістемелік кеңес құрастырған тестілер орындауға 2 астрономиялық сағат берілетін 60 сұрақты (120 балл) қамтиды.

Қатысушылар тестілеудің жалпы балл санынан 50%-дан төмен емес ұпай жинауы тиіс. Командалық жұмыстар үшін өту балы жұмыстың авторлары жинаған балдардың орташа арифметикалық саны болып табылады.

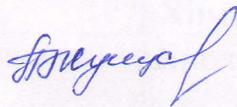
Үшінші кезеңін қорытындылау кезінде қатысушылардың тестілеуде алған балдары мен жобаны қорғауда алған балдары қосылып, ортақ ұпай саны шығарылады.

17. Төртінші кезең – зерттеу жұмысын қорғау және осы Қағидалардың 9-тармағының талаптарына сәйкес рәсімделген стенд материалын ұсыну арқылы жүргізіледі. Жұмысты қорғау кезінде авторға (біріккен авторларға) баяндама үшін 10-15 минут беріледі.

3. Конкурста жеңімпаздарды марапаттау

18. Ғылыми конкурстың облыстық кезеңінің жеңімпаздары медальдармен, I, II және III дәрежелі дипломдарымен марапатталады.

Басшының орынбасары

А. Алдабергенова

Жалпы білім беретін пәндер бойынша республикалық ғылыми жобалар конкурстарының облыстық кезеңі өткізілетін пәндер тізімі

Секциясы	Пәні
1.Физика	Физика
2.Техника	Физика
3.Жер және ғарыш туралы ғылымдар	Физика
4.Математика	Математика
5.Қолданбалы математика	Математика
6.Информатика	Математика, Информатика
7.Экономика	Математика, География
8.Биология	Биология
9.Химия	Химия
10.Қоршаған ортаны қорғау және адам денсаулығын сақтау	Биология
11.Тарих	Дүниежүзі тарихы және Қазақстан тарихы
12.Адам және қоғам	Дүниежүзі тарихы және адам және қоғам
13.Өлкетану	География және Қазақстан тарихы
14.Әдебиет	Қазақ әдебиеті және орыс әдебиеті
15.Этномәдениеттану	Дүниежүзі тарихы және Қазақстан тарихы, Қазақ әдебиеті және орыс әдебиеті
16.Тіл білімі	Қазақ тілі, орыс тілі, ағылшын, неміс және француз тілдері

УТВЕРЖДАЮ:

Руководитель

КГУ «Центр по выявлению и поддержке одаренных детей и талантливой молодежи

«Ақмола дарыны»

«Ақмола облысының білім және ғылым басқармасы»

Е.Оразов

2021 г.

ПРАВИЛА

организации и проведения областного этапа республиканских конкурсов научных проектов по общеобразовательным предметам

1. Общие положения

1. Настоящие Правила организации и проведения областного этапа республиканских конкурсов научных проектов по общеобразовательным предметам (далее - Научный конкурс) определяют порядок организации и проведения Научного конкурса.

2. Научный конкурс Международных соревнований по науке и технике (Intel International Science Engineering Fair (далее – Intel ISEF)) проводится ежегодно Министерством образования и науки Республики Казахстан (далее-Министерство).

3. Целями и задачами Научного конкурса являются:

- 1) стимулирование научно-исследовательской и учебно-познавательной деятельности учащихся;
- 2) отбор и поддержка наиболее талантливых и одаренных юных исследователей;
- 3) содействие формированию интеллектуального потенциала Республики Казахстан.

4. Отборочные этапы Научного конкурса проводятся в соответствии с требованиями Международных Правил (Intel ISEF) - Комитетом Научного Рецензирования (далее - КНР). КНР – является группой квалифицированных лиц, ответственных за оценку соответствия научных работ, сертификатов, планов научных исследований и экспонатов с правилами, законами и постановлениями на каждом этапе Научного конкурса.

На всех этапах Научного конкурса недопустим плагиат, фальсификация, использование или представление работ, ранее представленных в других конкурсах в качестве своей собственной.

5. Жюри областного этапа Научного конкурса утверждается руководителем управления образования Ақмолинской области.

6. На Научный конкурс представляются работы:

1) освещающие факты, события, явления и отдельные, неизвестные ранее стороны в данной области науки;

2) представляющие конструкции аппаратов, моделей и приборов, вносящих новое в решение практических задач, содействующие совершенствованию школьных экспериментов, рационализации производственных процессов;

3) компьютерные модели и проекты с экономическо-юридическим обоснованием, направленные на решение социально-экономических проблем;

7. На Научный конкурс не допускаются работы:

1) с использованием аппаратуры, доступ к которой не разрешен для несовершеннолетних, где имеются эксперименты с жестоким обращением с животными и в которых используются вредные для здоровья людей и животных вещества (токсичные, радиоактивные, неизученные биологически активные соединения, обладающие канцерогенным и мутагенным действиями; вещества патогенные или условно патогенные для человека и животных; микроорганизмы, вирусы, алкоголь, табак);

2) ранее рассматривались и защищались на республиканских соревнованиях.

8. Требования к оформлению исследовательской работы:

1) текст работы должен быть отпечатан на компьютере и содержать:

титульный лист;

оглавление;

абстракт (аннотацию) на трёх языках (казахский, русский, и английский язык);

введение;

исследовательскую часть;

заключение;

список использованной литературы;

2) на титульном листе указываются:

- полное наименование организации, где выполнена работа, город, школа;

- фамилия, имя автора (соавтора), класс;

- название работы;

- направление, по которому подготовлена работа, секция;

- фамилия, имя, отчество руководителя;

- город (где проводится соревнование), год;

3) абстракт (аннотация) (не более 250 слов) должен отражать краткое содержание работы, включая:

- цель исследования;

- гипотезу;

- этапы, процедуру исследования;

- методику эксперимента; новизну исследования и степень самостоятельности;
- результаты работы и выводы;
- области практического использования результатов;

4) во введении (не более 2-х страниц) приводятся: актуальность выбранной темы исследований, цель (задача) данной работы; кратко указываются методы решения поставленной задачи;

5) исследовательская часть работы (не более 20 страниц) должна состоять из отдельных глав (параграфов) и содержать: аналитический обзор известных результатов по выбранной теме, позволяющий увидеть необходимость проведения данной работы и сформулировать ее цель (задачу);

описание методов решения поставленной задачи;

результаты работы и их обсуждение;

иллюстративный материал (чертежи, графики, фотографии, рисунки.).

6) ссылки на использованную литературу следует давать в квадратных скобках. Нумерация должна быть последовательной, по мере появления ссылок в тексте;

7) заключение (не более 1 страницы) содержит основные результаты работы и сделанные на их основании выводы, рекомендации по использованию результатов работы в научных и практических целях;

8) использованная литература приводится в конце работы общим списком в следующем порядке:

- фамилия и инициалы автора;
- название статьи и журнала (для журнальных статей);
- название журнала, книги;
- место издания и издательство (для книг);
- год издания, номер выпуска, страницы.

9) каждая работа должна сопровождаться отзывом руководителя, в котором отражается актуальность выбранной темы, личный вклад автора в работу, недостатки работы и рекомендации по дальнейшему использованию результатов;

10) к областному этапу рекомендуется подготовить демонстрационный материал (к докладу) для размещения на стенде размером не более 135x125 квадратных сантиметров.

9. Требования к оформлению стенда:

в верхней части стенда по горизонтали необходимо поместить абстракт, имя участника, возраст, название школы, города, области;

- материалы стенда отражают содержание работы, оформляются эстетично, включают графики, фотографии, рисунки, диаграммы, которые пронумерованы, выводы;

- при подготовке содержания основное внимание уделяется представлению результатов, полученных автором проекта.

10. Научный руководитель обеспечивает достоверность и корректность полученных результатов, что работа не содержит результатов, переписанных из дипломных работ, магистерских и кандидатских диссертаций, отчетов научных коллективов. Учащийся должен выполнить посильную работу, приобретая новые знания и навыки самостоятельной исследовательской деятельности.

2. Порядок организации и проведения Научного конкурса

11. Научный конкурс проводится в четыре этапа:

1) первый этап – районный проводится в организациях образования, реализующих учебные программы среднего образования;

2) второй этап – отборочный, заявки и работы принимаются с 31 мая по 9 июня текущего года (предварительная экспертиза проектов по общественно-гуманитарному направлению) проводится «Центр по выявлению и поддержке одаренных детей и талантливой молодежи «Акмола дарыны» при управлении образования, г.Кокшетау, ул.Абая 107, 7 кабинет тел.: 8 716 2 40 11 54, 40 23 44;

3) третий этап – областной, сроки проведения сообщаются дополнительно. Данный этап проводится в два тура. Первый тур - защита проектов, второй тур - тестирование по профилирующему предмету (в соответствии с республиканским положением учащиеся 8 классов не могут принять участие во 2 туре областного этапа, т. е. не будут участвовать в тестировании);

4) четвертый (заключительный) этап - республиканский. Данный этап проводится в два тура. Первый тур - отборочный (предварительная экспертиза проектов по естественно-математическому направлению), второй тур - защита проектов.

12. Сроки проведения первого и второго этапов Научного конкурса определяются приказом руководителя управления образования Акмолинской области. Третий и четвертый этапы Научного конкурса проводятся в сроки, установленные приказом Министра. Научный конкурс проводится согласно приложению к настоящим Правилам по перечню предметов, по которым проводятся республиканские конкурсы научных проектов по общеобразовательным предметам.

13. На первом этапе принимают участие учащиеся 8-11 классов, по представлению научных обществ учащихся или научного руководителя. Исследовательскую работу выполняют не более двух учащихся.

14. На втором этапе принимают участие победители первого этапа, которые представляют работы с отзывом научного руководителя и сопроводительными документами (заявка, отчет школы, журналы исследований).

15. Третий этап проводится в два тура:
первый тур – защита проектов, прошедших предварительную экспертизу;
второй тур – тестирование по программе углубленного изучения профилирующего предмета соответственно классу, языку обучения в

соответствии с перечнем предметов, по которым проводятся республиканские конкурсы научных проектов по общеобразовательным предметам, указанным в приложении к настоящим Правилам.

Тесты, составленные методическим советом, включают 60 вопросов (120 баллов), на выполнение которых отводится 2 астрономических часа.

Участники должны набрать не менее 50% баллов от общего количества баллов за тестирование. Для командных работ проходным баллом является среднеарифметическое количество баллов, набранных авторами работы.

При подведении итогов третьего этапа баллы за тестирование и баллы, полученные при защите проекта, суммируются.

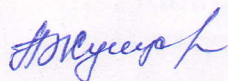
16. Список участников четвертого этапа утверждается вице - министром образования и науки РК и доводится до сведения областных, городов Астана, Алматы управлений образования и РОО, АОО «НИШ» в течение трех рабочих дней после утверждения.

17. Четвертый этап - защита исследовательской работы и представление стендового материала, оформленных согласно требованиям пункта 9 настоящих Правил. Во время защиты работы автору (соавторам) работы предоставляется 10-15 минут для доклада.

3. Награждение победителей конкурса

18 Победители областного этапа Научных конкурсов награждаются медалями и дипломами I, II и III степени.

Заместитель руководителя

А.Алдабергенова

Перечень предметов, по которым проводятся областной этап республиканского конкурса научных проектов по общеобразовательным предметам

Секции	Предметы
1. Физика	Физика
2. Техника	Физика
3. Науки о Земле и космосе	Физика
4. Математика	Математика
5. Прикладная математика	Математика
6. Информатика	Математика, Информатика
7. Экономика	Математика, География
8. Биология	Биология
9. Химия	Химия
10. Охрана окружающей среды и здоровья человека	Биология
11. История	Всемирная история, История Казахстана
12. Человек и общество	Всемирная история, Человек. Общество. Право
13. Краеведение	География, История Казахстана
14. Литература	Казахская литература и русская литература
15. Этнокультуроведение	Казахская литература и русская литература, Всемирная история, История Казахстана
16. Языкознание	Казахский, русский, английский, немецкий и французский языки